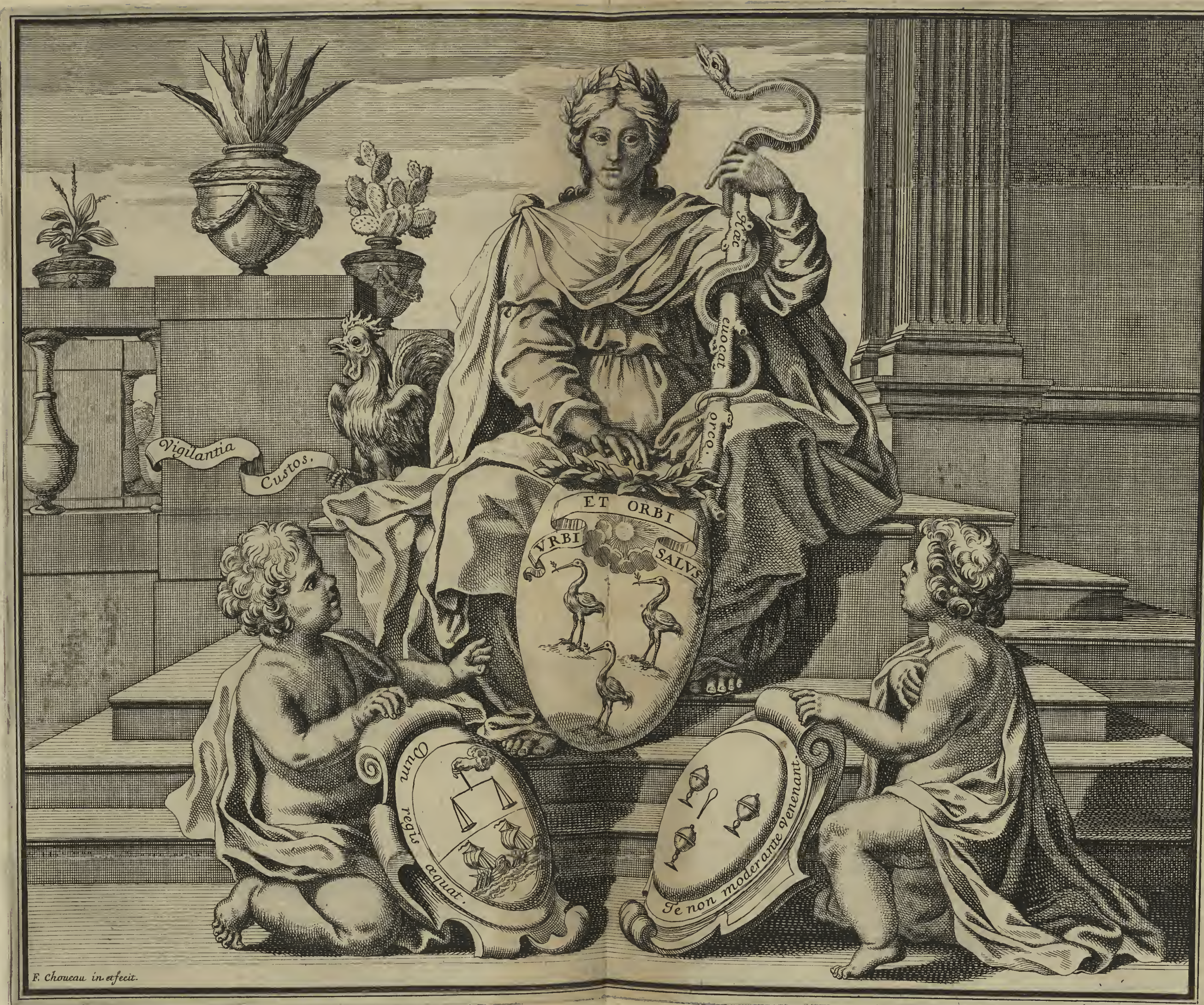


DECANO ET FACVLTATI
MEDICINÆ PRINCIPI.

QVÆ Cælo deuocata pro Numine majorum gentium primùm haberi meritissimò cœpit Medicina (Viri Diuinæ Artis Principes) *Ea ipsa est quam ad Vos pridem migrasse eorum qui illi litant famâ & religione vero verius increbuit. Omnibus scilicet vaga illa terris sine Lare & Flamine non inuenit Scholâ vestrâ augustius domicilium quò se reciperet, religiosius Sacrarium quo puriùs sanctiúsque coleretur, non habuit. Speciem & ora Sospitalis Numinis corruperat fœdissima Arabum inscitia & barbaries, Diuam pro mancipio iniquiùs indigniúsque tenebat in vinculis: ea tum Medici fundi calamitas, & bonarum litterarum erat solitudo. Veterem at vos ipsi cum Maiestate formam cultúmque Natalibus parem reddidistis, vindicastis. Cúmque dudum siluissent illa quæ Græcorum primi nominis Mystarum atque inprimis* Magni Hippocratis *Galeníque ore olim dederat Oracula, apud Vos denuo primúmque audita: exinde immortali de omnibus bene merendi studio communicata gentibus exteris, quæ ad vestram hanc Scholam tanquam ad mercaturam salubrioris disciplinæ auspicatò bonísque auibus appulerunt, ita vt omnium confessione non Vrbis sed Orbis Schola prærogatiuâ quodam docendi medendíque jure audiat. Quamobrem, quando & ipse ex iis singulari vestro beneficio esse me intelligo, qui Medicinæ sacris ex lege initiati rogatíque Sacramento se se vobis dedere in disciplinam, nomenque ac fidem sunt professi, dabitis* (*Viri solidâ Artis operum Professione toto orbe Perillustres, Præceptores obseruantissimi*) *votiuâ hacce Vobis omnibus nuncupatâ* Tabellâ, *cùm* Deos Penates *nominatim appellare mihi nefas, simul purgari nomen nexi clientis, simul Augusti Nominis ambiri patrocinium & occupari, quum in sago & sub pellibus alteram hyemem duraturus, jamque in procinctu duri certaminis postulatitius Vobis iubentibus in arenam descendo. Quanquam enim redhostiendi vices vt implere possim & valeam, neque magnitudo acceptorum, neque palam sæpiùs confessa tenuitas sustineat, hôc vno saltem nobile illud & Auitum Ciconiarum Ancile memori debitæ pietatis officio & exemplo sum redditurus, quòd de fundo vestro glebæ adscriptitius ipse Vos colere, bonóque Principis Scholæ Genio sic facere mediter. Dum grati obsequentísque animi huncce partum, quando hæc vna mihi gloria relicta est, apud vos satum, natum, adultúmque pro fidelis obseruantiæ hospitali tessera iustóque Mineruali Vobis omnibus & singulis Dominis addico & exhibeo. Hoc verò quantulumcunque est, si boni æquique consulueritis* (*Colendissimi Præceptores*) *tantis auspiciis, tam pronis fauitoribus vsus, Parisinam dicturus ad Aram audebo fidentiùs, etiam haud viribus æquis, cum grauissimis Agonthetis experiri & cernere, vltimos inter spiritus nec pedem statione, nec animo Sacramentum & obsequium positurus.*

QVÆSTIO MEDICA,
QVODLIBETARIIS DISPVTATIONIBVS MANE DISCVTIENDA
IN SCHOLIS MEDICORVM, DIE IOVIS XVIII. DECEMBRIS,
M. FABIANO PERREAV, Doctore Medico, Præside.

An Volvulo Balneum?

VT solido Naturæ jure stat integritas valetudinis, sic ejusdem injuriâ neque vnus ab vna morbus gliscit: hujus illiúsque prima vis, à ventre ac sub ventre præcipuus labor & querela. In hoc naturalis juxta, vitalis animalisque penî negotiosus procurator ventriculus operi licèt assiduus & fidelis curet annonam, diarium (quo sine ὁ αἰὼν ἐπαήμερος) adornet, caducæ nihilominus operæ & alimoniæ affricat peccata, nec cautior sibi futurus prægustator, quum εἰς ὁλομελῶν diribenda chyli analecta ἀψίκορος excutit, & in intestina ἔνοχα λήψεως καὶ ἀποκρίσεως organa demittit: quibus id exinde muneris facit reliqui, datatim receptum vtilem succum inter transuectionis remoras, vt illa felicius percoquant, à venis per ἐπιχορηγίαν famelicásque lactes circum vndique dissipatis, jugi avidóque suctu insimul delibandum. Hàc ventris ad absolutam Nutricis animæ λειτουργίαν hepatísque (quod χορηγὸν αἵματος cum sæculi Prometheïs caue levisidus ejures) quæ patent commercia, intestina primùm agitant δημιουργίῃ συνδιοικούμενα, vnáque ἐνδελεχείας περισταλτικῆς addicta penso, culinæ retrimentis porrò à laribus vitalium diuinæque mentis Regia deportandis abducendísque allaborant. Legem fidémque illa si ruperint, solutis valvularum repagulis ac conuerso in præcordia limite fit illico durum homini mali genus ἄνω εἰλησις, compendio dixeris εἰλεός, Volvulus, vel cum Pythagoricis Medicis φραγμός.

QVAMOBREM, næ illi hujus affectus nomen tenent qui ægræ parti addicunt pro tessera; neque Celsi authoratior suffragio Arabicæ gentis sinisteritas, quæ germanum colici doloris Volvulum, illúmque inferiorum, hunc superiorum putat esse: communis nempe operis & erroris, optanda at misera ἡ αὐτὴ συμμορφὴ, conspiratio est & societas; quanquam vtroque titulo crassis tenuia meritò præeant, ac per voluminum traduces ab his illa minùs, seriùs peccent: hinc totius naturalis familiæ mancipia in tormento & fidiculis, singulatim simúlque teneri. est quod jure quiriteris; modò námque vagus mollem madoréque solutum stomachum sollicitat dolor; ructus acidus, nidorulentus gravem animam inquinat; ventriculi frustratur qui prodit laborem, singultus; ægro irritóque nisu torminosa. præstricta, æstu reciproco in ilia refuga, malè saburrata alvus circumstrepit: dum impeditus actúsque sinuosis intestinorum claustris vi viam quam non inuenit (cætera κατακορέσι indulgentior) flatus quærit; angiportu conclusus tortúsque χορδαψὸν parat, vel vltrò citróque, súsque déque, objectu solidorum corporum complosus cuncta miscet; vltima tandem ægro venit experiri quùm hæret lotium, anima laborat tristi pauperioris foci argumento, etiam siticulosis ac febrientibus crebrò exilitérque micant arteriæ, quod vtique fatalius, quàm si remenso itinere regestæ fæces ora vomitantium spurcentur: tam latè vnius gulæ maleficia patent eximiæ cruditatis ἔγγονα; tantùm noxæ celat ventris νάρκωσις, quam cibi copia, varietas, qualitas peregrina, vsus insolens, præposterus tulit: ex quibus succrevit in pœnam crudi, pigri, crassi, biliosi, atrabilarij, ἰχωροειδοῦς succi vis plurima; indéque πιέσει, κολλήσει intestina sidunt, connivent; frigidi excrementi situ occallescunt, arido squallore rugant in sese reditura, phlegmone arctantur, obstrùuntur excrementis.

BALNEVM ad Medicinæ legem temperare qui nouit, non parum momenti in tuenda salute morbóve arcessendo est consequutus; præsentaneum vtrique discrimen importat qui negligit: quicquid medendi ἀγωγὴ habet operæpretij, id penè vnum absoluit; densa solidáque corpora tenui dum subit vapore, soluit; crassa tenuat & eliquat tepore blando; emollit dura; tensa rigidáque laxat; cæcos reserat partium meatus; lento viscidóque succo τὸ ὀλισθηρὸν conciliat, πιπασμὸν (ὀρισμῷ non æstimandum) crudo; feroci suppalpatur; lenit acrem; fervidum temperat; ignauo calori insito, torpidis spiritibus carceres aperit; viam munit ad statiua; humoris ἀρχεγόνου quam nequit prohibere, moratur ἀνάλωσιν: vt ex his tandem judices quàm acceptum peripneumonicis, pleuriticis, cephalalgicis, καρηβαρικοῖς, nephriticis, colicis doloris in Balneo positum Nepenthe; quòd cedentis ægrè sputi ἀναχωρὸν, vitalibus εὔπνοον, ἄκοπον articulis, miserâ macritudine consumptis artubus ἀναληπτικὸν, siticulosis ἄδιψον, ἄλιμον famelicis, putredinis denique ἀλεξίκακον; nec commodior plerisque occurrit difficilis somni pararius, fœcundæ paranymphus Veneris, pigræ nimium excretricis sequester; gratiam modò intempestivitate ne corruperis. Cave sis ergo νεοῤῥόφητον, νεόποτον Balneo committas, quum primùm illi fumant ventris focula; vel pascas ab eo adhuc madentem; semel demersum blandissimi licet pharmaci haustu agonistico purgare, æquè tibi ac sub cane & ante canem interdictum scias; commodum morâ æstimes, aquæ ἀδήκτου temperiem, caloris nonnihil etiamnum superantis commensu qui sit ferendo; tempestivitatis momenta, non cæli constitutio, non anni tempus sed morbi, describet.

VERVM quando nihil peccare sortem Naturæ superat; ita vtrobique te componas vt à scopo quàm minimùm etiam tum aberres, quùm à fine sequior casus abducit invitum: quæ geris omnia ad indicationis normam protinus exigas. Præsidiorum necessariam copiam, vtilem delectum, non morbus, at morbi causa suppeditabit; vsum deinceps pars affecta; quem statuas modum ægri vires docebunt: hâc sic te contineas lineâ, vt nihilosecius veniat primum, quod in rem naturæ ejúsque vindicias κατὰ μέγεθος vel ἀξίωμα magis vrget: neque ideo nisi injuriâ dicendus exlex, si quando nonnullis caducarijs legibus morbi ἰδιοτροπία renuntiauerit, modò inter ἀνυπεύθυνα hanc vnam obnoxius colas quæ morbis contraria jubet, similia negat: ita propitia Dominæ votis ars accedet, quæ rerum quibus creuit æternis durat odijs, inter caduca stat recta, farcítque ac tuetur valetudinem his quibus timet & perit. Haud alio vsus Theseo, Volvuli labyrinthis plagísque intestinorum impeditum extricabis laborantem; primas ἡγεμονικώτατον sibi habeat venæ sectio, etiam incocti cibi plurima illuuie suffertâ alvo, vel ἀκαθαρσίας vitio restagnantibus primoribus venis; quam, cui, quando, vbi cædas nihili refert, ἄνω, κάτω, è regione, an secus? puero seníve an juveni? Solibus temperatis an Sirio brumáve? Romæ an Lutetiæ? ne sis horum sollicitior; vnas duntaxat vires consule & explora documentis fidelibus: salva res est si amplo vulnere ad deliquium vsque eò fidentius liberaliúsque mittas, quò dolorem febris accessione videris ampliùs incendi. Ab vsu ἐρεθιστικῶν tibi prorsus tempera; χαλαστικὰ, quæ molliendo, humefaciendo lubricent, quære victu & medicamentis; potiora quæ in alimentorum censu; ab his proxima ἔμβασις, quæque quoddam veluti balinearum προοίμιον est ac meditatio, tepidæ fotus & perfusio.

GRADV excidis qui res Artis & Naturæ sorti credis ac permittis, impósque tui ἐν ἀπορίῃ βοηθήσιος solida vi confestim iturus, extrema extremis experiunda remedia nullo judicio decernas & vsurpes; an nescis? ῥαστώνη μᾶλλον ἢ βίῃ hujus illiúsque consilia, vota atque opera perfici: apage igitur valentiorum purgantium feram gentem, queis instructus Agyrta incassum liberare satagit quem atrociùs vexat volvulosum, fato, si per superiora viam affectent, maturiore; ne benigniorum quidem frugi operam tum fore arbitreris; quamvis aliàs his illa sæpenumero debeant quod nil læserint; suúmque ipsa facinus insperato exitu artem mentita fors, quum αὐθέντην χειρίζει, quandoque absolvat. Quò tutò, placidè, integrè, & quod vnicè studendum, properè, viarum impedimenta summoveas, prouinciæ caput est εὔροα ποιεῖν. Vtramque numeris omnibus absoluet implebitque paginam solium aquæ egelidæ, vel etiam calidiusculæ, sive simplicis seu liquido olivo, maluâ, althæâ plurimâ medicatæ: oppidò opportunè feceris qui recèns injecto enemate madidum, vel indito relictóque clystere demerseris laborantem; simúlque modico & pingui ex intervallis propinato jusculo recreaveris, vel oleo amygdalino demulseris, tentaueris vadum. Recense quæ volvulosum malè habent singula, Balnei in singulis agnosces beneficium; circumtensi peritonæi & in sese conversi remeantísque intestini rigor implacabilis hoc se remittet; crudi lentive humoris resoluto infarctu cedent flexuosi itineris offendicula; morâ, calore loci congestis solidatísque fæcibus, comparatâ mollitudine lubricum conciliabis; anum firmiùs oppessulatum recludes; inane conantis expultricis opus patatius multò, quàm famoso Empiricæ Medicinæ idolo hydrargyro, vel anicularum quàm Dioclis aut Serapionis invento digniore, plumbeo globulo deuorato, promovebis. Neque falles Opio mox rediturum dolorem, sed tolles penitus, Naturâ priscæ legi redditâ, intestinis sua pensa relegentibus.

Ergo Volvulo Balneum.

DOMINI DOCTORES DISPVTATVRI.



M. Robertus Patin.
M. Michaël de la Vigne.
M. Petrus Perreau.

M. Ioannes Armandus de Mauvilain.
M. Bertinus Dieuxivoye, Schol. Prof.
M. Stephanus Bachot.

M. Petrus Yvelin, Med. Reg. & Regin.
M. Mathurinus Denyau, Prof. Reg.
M. Franciscus le Vignon.

Proponebat Lutetiæ ANTONIVS RVFFIN, Parisinus. A. R. S. H. M. DC. LIX.